

Печінка Анатолій Михайлович, Заплотна Ганна Олексіївна,
Глей Анатолій Іванович, Артьомов Олександр Євгенович
**ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ВЕДЕННЯ ТЯЖКИХ
ФОРМ ГАСТРОІНТЕСТИНАЛЬНОГО САЛЬМОНЕЛЬОЗУ**

Кафедра інфекційних хвороб,
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця,
Міська клінічна лікарня №9, м. Київ, Україна

*Pechinka Anatolii Mykhailovich, Zaplotna Ganna Oleksiivna,
Gley Anatolii Ivanovich, Artoymow Olexandr Evgenovich*
**CLINICAL MANAGEMENT AND SOME FEATURES OF
SEVERE FORMS OF GASTROINTESTINAL
SALMONELLOSIS**

*Department of Infectious Diseases,
National Medical University named after O. O. Bogomolets,
City Clinical Hospital N9, Kyiv, Ukraine*
E-mail: anatol.pechinka@gmail.com; Pechinka A. M.

Актуальність. Кишкові діарейні інфекції, які спричинюють зневоднення, є основною групою інфекційних захворювань травного тракту, що зустрічаються у нашій країні. А гастроінтестинальні форми сальмонельозу – найпоширеніша група серед етіологічно верифікованих груп кишкових діарейних інфекцій. Гастроінтестинальний сальмонельоз розвивається як у вигляді поодиноких випадків, так і масових спалахів, що накладає додаткову актуальність цієї патології.

Мета. Удосконалення тактики ведення тяжких форм гастроінтестинального сальмонельозу.

Матеріали та методи. Проаналізовано результати лікування 20 хворих на тяжкі гастроінтестинальні форми сальмонельозу, які перебували на лікуванні у відділенні інфекційної реанімації міської клінічної лікарні №9 у 2014 році.

Результати дослідження. Усього в інфекційному відділенні проліковано за 2014 рік 145 хворих на гастроінтестинальні

форми сальмонельозу, усі вони були підтверджені бактеріологічно – виділенням збудника. У переважній більшості випадків етіологічним чинником була *S. enteritidis* (89,85 %). Тяжкий перебіг сальмонельозу зустрічався у 13,1 % хворих. Критеріями тяжкості були: розлади гемодинаміки, розвиток гострої ниркової недостатності, важкий преморбідний фон. У статевій структурі переважали чоловіки – 60 %. Вікова структура була різноманітна – від 17 до 82 років, з яких 30 % становили хворі віком понад 60 років, найбільшу частку склали особи віком від 30 до 39 років – також 30 %. Привертає увагу тенденція до пізньої госпіталізації: усі хворі поступили не раніше кінця 3-ї доби, часто на 4-5-у добу.

В усіх пацієнтів виникли ускладнення: інфекційно-токсичний шок – 2 (10 %) хворих, дегідратаційний шок – 15 (75 %), змішаний шок – 3 (15 %), гостра ниркова недостатність – 16 (80 %).

Під змішаним шоком ми розуміємо комбінацію інфекційно-токсичного шоку з дегідратаційним. Критерієм встановлення такого шоку були невідповідність глибини порушення гемодинаміки стадії зневоднення.

Гостра ниркова недостатність розвивалася лише при змішаному чи дегідратаційному шоку.

Особливості лікувальної тактики:

- у хворих із змішаним шоком у першу чергу ліквідується дегідратаційна компонента, з наступним призначенням реокоректорів, іноді глюкокортикостероїдів;
- стабілізація гемодинаміки при наявності дегідратаційного шоку з гострою нирковою недостатністю у фазі анурії у частині випадків затягується на 1-2-у доби, Регідратаційна терапія проводиться круглодобово під суворим 1-2-годинним контролем центрального венозного тиску;
- центральний венозний тиск спочатку утримується на слабо позитивному рівні (+ 1 см) з подальшим поступовим підвищенням до нижньої межі норми протягом 1-2 діб, що

пов'язано можливістю розвитку гострої серцевої недостатності за правощлуночковим типом, особливо у осіб старшого віку;

- артеріальний тиск у таких випадках утримується на рівні «робочий тиск – 20-30 мм рт. ст.). Тому обов'язковим є встановлення, за можливості, «робочого» тиску.

Висновки.

1 Тяжкі форми гастроінтестинальних сальмонельозів можуть спричинювати великий спектр порушень гемодинаміки – від інфекційно-токсичного до дегідратаційного та змішаного шоків, що необхідно враховувати в проведенні протишокового лікування.

2 На тактику протишокової терапії накладає відбиток наявність та стадія гострої ниркової недостатності, яка виникає у 75 % хворих на тяжкі форми гастроінтестинального сальмонельозу.

3 В інтенсивній терапії необхідно ширше застосовувати поняття «робочий» тиск, а не «нормальний» тиск. Перший більше свідчить про гемодинамічні особливості пацієнта і необхідність його корекції.